

**«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ**

**НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д. АСФЕНДИЯРОВА»**

**NON-PROFIT JOINT-STOCK COMPANY "ASFENDIYAROV KAZAKH NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY "**

**Профессор Роза Амиржановна Омарованың 70 жылдығына арналған
«ФАРМАЦИЯ ЖӘНЕ СТОМАТОЛГИЯНЫҢ БАСЫМДЫҚТАРЫ: ТЕОРИЯДАН
ПРАКТИКАҒА» XII Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференциясының жинағы**

**Сборник материалов XII Международной научно-практической
конференции «ПРИОРИТЕТЫ ФАРМАЦИИ И СТОМАТОЛОГИИ: ОТ ТЕОРИИ К
ПРАКТИКЕ», посвященной 70-летию профессора Омаровой Розы Амиржановны**

**Materials collection of the XII International Scientific and Practical Conference
"PRIORITIES OF PHARMACY AND DENTISTRY: FROM THEORY TO PRACTICE",
dedicated to the 70th anniversary of Professor Roza Amirzhanovna Omarova**

Алматы, 16 ноября 2023 г.

Выводы: На основе проведенных физико-химических, фармако-технологических, реологических исследований будет разработан состав и технология лечебно-профилактического крема с увлажняющим и восстанавливающим действием для использования в дерматологической и косметологической практике.

ПОДБОР ОПТИМАЛЬНЫХ УСЛОВИЙ ЭКСТРАГИРОВАНИЯ ИНУЛИНА ИЗ КОРНЕЙ ОДУВАНЧИКА ЛЕКАРСТВЕННОГО, ПРОИЗРАСТАЮЩЕГО В УЗБЕКИСТАНЕ

д. фарм.н., профессор Кариева Ё.С.,
д. м. н. Ризаев К.С.,
PhD, доцент Нуридуллаева К.Н.

Ташкентский фармацевтический институт,
г. Ташкент, Узбекистан

Актуальность проблемы. Одуванчик лекарственный (*Taraxacum officinale* Wigg., сем. Asteraceae) относится к роду *Taraxacum*, в состав которого входит более 1000 видов, распространенных в холодных, умеренных и субтропических зонах земного шара. Официальным сырьем считаются корни одуванчика и согласно литературным источникам в них содержится до 40-45% водорастворимых полисахаридов (инулина).

Цель исследования. Подбор оптимальных условий экстрагирования для разработки технологии получения инулина из корней одуванчика.

Материалы и методы исследования. Сырьем служили корни одуванчика, собранные сентябре 2022 в Бостанлыкском районе Ташкентской области. Учитывая растворимость инулина, в качестве экстрагента использовали воду очищенную. Определение содержания инулина в полученных сухих экстрактах проводили методом, предложенным Ananina N.A. et al. (2009). Условия получения жидких экстрактов и результаты определения содержания инулина в полученных после сушки сухих экстрактах приведены в таблице.

Обсуждение результатов.

Таблица

Условия экстрагирования инулина и его содержание в сухих экстрактах

Условия экстрагирования	1 способ	2 способ	3 способ	4 способ
Температура, °С	20	100	80	80
Время каждой экстракции, час	6	6	5	5
Кол-во экстракций	4	3	4	4
Гидро-модуль	1:18	1:18	1:18	1:34
Доп. функции	-	кипячение	циркуляция (100 л/час)	мешалка (70 об/мин)
Выход инулина, % от сод-я в сырье	40,24	76,45	96,29	95,42

Результаты показывают, что повышение температуры в 5 раз, способствует повышению выхода инулина в 1,9 раз. А применение дополнительных функций (циркуляции или перемешивания) позволяет увеличить выход инулина в 2,39 и 2,37 раз, соответственно.

Заклучение. Для максимального экстрагирования инулина из корней одуванчика лекарственного предложен метод 4-х кратной циркуляции водой очищенной при температуре 80 °С и общем гидромодуле 1:18.

ДӘРІЛІК ӨСІМДІК НЕГІЗІНДЕГІ ТІС ПАСТАСЫНЫҢ ҚҰРАМЫН ЖАСАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІГІН БАҒАЛАУ

*фарм. г. д., қауым. профессор Бошкаева А.К.¹,
Сайын О.Қ.¹, магистр Масақбаев А.Д.¹, Дияр Ә.Б.¹,
м. г. д., профессор, Алдашева М.А.,¹,
м. г. к., профессор Искакова М.К.,².*

¹ *С.Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті,
Алматы қ., Қазақстан Республикасы*

² *Казахстан-Ресей Медициналық Университеті,
Алматы қ., Қазақстан Республикасы*

Мәселенің өзектілігі: Ауыз қуысына күтім жасау басқа мүшелерге назар аударудан кем емес. Тістер тағамды шайнауға және ұсақтауға белсенді қатысады. Бүкіл ас қорыту жүйесінің күйі көбінесе тістердің денсаулығына байланысты.

Ауыз қуысында үнемі әртүрлі бактериялар болады, олардың тағамы тіс қабырғасы, тамақ қалдықтары және органикалық қышқылдар болып табылады. Бактериялардың белсенділігі тіс эмалінің біртіндеп бұзылуына және кариестің дамуына ықпал етеді.

Тұрақты тіс пастасымен тазалау ауыз қуысының қышқыл-негіз балансын қалыпқа келтіруге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, тістерді тазарту қызыл иекке тамаша массаж болып табылады, бұл олардың қан айналымын және тамақтануын жақсартады.

Тіс пастасы тазарту, дезодорация, ауыз қуысын заласыздандыру, тістердің бетін нығайту мақсатында қолданылатын күрделі көп компонентті зат.

Барлық пасталар гигиеналық, емдеу-профилактикалық және кәсіби немесе терапевтік болып үш түрге бөлінеді:

Зерттеу мақсаты: Емдік-профилактикалық тіс пастасының құрамын жетілдіру.

Зерттеу материалдары мен әдістері: Ақпараттық-ізвестіру зерттеулері. Elibrary порталындағы кітапханалық мәліметтер базасы.

Талқылау нәтижелері:

Тіс пастасын дайындау келесі кезеңдерді қамтиды:

1. Натрий бикарбонатының, ксантан сағызының белгіленген мөлшерін араластыру, дисперсия (10 мин).
2. Судың, глицериннің және гельдің белгіленген мөлшерін қосу (15-20 мин).
3. Каолинит саздарының белгіленген мөлшерін енгізу, гомогенизация (25-30 мин).
4. Дәрілік өсімдік шикізаты сығындыларының белгіленген мөлшерін енгізу және толық ерігенше араластыру.
5. Кокаmidопропилбетаиннің белгіленген мөлшерін енгізу, гомогенизация (20 мин).
6. Пастаны 5 күн ішінде жетілдіру.
7. Тіс пастасын орау.